

Piata incotro?

De ani de zile imaginea pietei bursiere nu pare sa fi fost mai descurajanta ca in ultimele saptamani. Scaderile cotatiilor par sa se fi cronicizat pe masura ce lichiditatea pietei si volumele de tranzactionare tind sa scada. Ceea ce parea la inceput doar o corectie mai mare s-a transformat intr-o scadere profunda. Stirile pozitive continua sa lipseasca sau mai bine spus sa reprezinte exceptia de la regula, in timp ce reactia pietei la orice informatie negativa continua sa fie exacerbata.

Atitudinea investitorilor se transforma si ea de la un optimism al unei reveniri rapide a pietei la un pesimism puternic conturat. Se observa tot mai mult o contractare a activitatii pe piata, pe masura ce tot mai putini sunt cei dispuși sa mai vanda la actualele niveluri in timp ce cumparatorii continua sa absenteze in mod vizibil. Este acest pesimism explicabil? Putem vorbi de intrarea intr-un trend negativ prelungit?

Intrebarile de mai sus reprezinta esenta incertitudinilor care domina piata de la inceputul lui 2008. Un raspuns cert cu siguranta nu putem gasi in acest moment, insa putem trece in revista principalele argumente pro si contra pentru un raspuns pozitiv.

In primul rand pesimismul se bazeaza pe efectul de domino pe care il traverseaza toate pietele bursiere de pe mapamond. Problemele pe care sistemul financiar american a inceput sa le dezvaluie in a doua parte a anului 2007, pe fundalul crizei pietei ipotecare americane, au contaminat treptat intreaga industrie financiara. Exista asteptari ca acest efect de contaminare sa continue, ceea ce ar provoca probleme in noi sectoare economice astfel incat marile economii ale planetei s-ar afla in pragul unei recesiuni economice. Intr-un astfel de scenariu ar fi greu de imaginat cum o economie emergenta (deci cu riscuri suplimentare) ca a Romaniei ar mai putea atrage mari investitori.

In al doilea rand dezechilibrele in crestere ale economiei romanesti (deficitul de cont curent, inflatia) sunt vazute ca probleme ale caror rezolvare va necesita timp si vointa politica. Iar anul electoral in care intram este o premiza mai mult decat negativa in acest sens. Se pledeaza astfel pentru ajustari pe toate pietele de active din Romania (dupa cele de pe piata bursiera si valutara, fiind asteptate evolutii asemanatoare si pe piata imobiliara).

In al treilea rand cei pesimisti se asteapta ca dupa o scadere atat de ampla ca cea din ultimele doua luni sa fie nevoie de timp indelungat pentru ca increderea investitorilor in bursa sa revina la cote suficiente pentru a sustine un aflux semnificativ de cumparatori spre piata astfel incat trendul negativ sa fie incheiat.

Trebuie sa recunoastem sunt argumente puternice, insa si cei optimisti au o argumentatie care este inca solida. In primul rand acestia considera ca scaderea pietei bursiere, la fel ca si alta data, are o puternica conotatie psihologica. Scaderile determina alte scaderi in special pe o piata, cum este cea romaneasca, in care lipsesc investitorii autohtoni mari iar comportamentul majoritatii celor care investesc este profund speculativ.

In al doilea rand se argumenteaza cu o evidenta discrepanta intre trendul pietei si evolutia rezultatelor emitentilor. Sunt multe companii care au inregistrat in 2007 recorduri ale profitabilitatii, in timp ce volumul de afaceri a fost in crestere aproape pentru toti emitentii. Cursurile bursiere includ deja ajustari considerabile ale asteptarilor privind evolutia societatilor listate in urmatoarea perioada, in timp ce ultimele raportari financiare dezmint deocamdata aceste asteptari negative.

Deasemenea recenta conectare a economiei romanesti la spatiul economic european este vazuta ca o plasa de siguranta pentru inlaturarea unor derapaje de durata la nivel economic. Se considera ca facand parte dintr-o zona economica solida este practic imposibil repetarea unui scenariu negativ de tipul 1998-1999 cand economia romaneasca s-a apropiat periculos de aproape de zona de colaps economic.

Dupa cum se poate vedea diversitatea de argumente definesc un moment de mare incertitudine privind evolutia pe termen scurt a pietei. Este greu deocamdata de inclinat balanata spre o parte sau alta, fapt care se transpune intr-o activitate bursiera minimala. In astfel de momente cei care au apetit de risc pot beneficia din plin de pe urma inclinatie lor, pentru cei mai conservatori fiind evident recomandabil asteptarea unei perioade mai clare privind evolutia pe care se va inscrie piata. Oricum o astfel de perioada ar trebui sa nu fie foarte indepartata.

Alin BRENDEA
Dir. Operatiuni Prime Transaction
15 februarie 2008